

Erdélyi Örmény Gyökerek - Füzetek

"Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék..."
(Vörösmarty Mihály)

a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása havonta megjelenő kiadványa

III. évfolyam 1999/30. szám
1999 augusztus

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén délután 17 órakor- hívottan és hívatlanul - mindenkit szeretettel vár klubdélutánjaira a Budapest V. Semmelweis utca 1-3. I. emeleti zeneterembe.

Augusztus - gondolatok az örmény liturgiából

A liturgia, a szent áldozat bemutatása alkalmából megemlékezésében a pap a mennyieket is említi:

Megemlékezünk ebben a szent áldozatban a Szentséges Szűz Máriáról, az Isten Anyjáról, Keresztelő Szent Jánosról, Szent István első vértanúról, a mi szent atyáinkról: Világosító Szent Gergelyről és minden szentedről, és velük együtt kérünk Téged.

Hívek: Segíts minket Urunk, és irgalmazz nekünk!

A liturgia elején is megemlékezünk Máriáról és a szentek közbenjárásáról. Méltó megismételni ezt a legszentebb percekben, az utolsó vacsora szavainak elhangzása utáni időben. De itt a jelentősebb szenteket, köztük az örmények apostolát, Világosító Szent Gergelyt kiemelten.

dr. Sasvári László

VÁLASZ

Szerkesztőségünk útján jutott el P. Leszkovszky Pál O.P. levele id. Áján Gerő úrhoz, aki rendelkezésünkre bocsátotta a szöveghez mellékelt levelet is.

Örömmel közöljük mindkettőt.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek-füzetek 1999. májusi számában közzé tettük Áján Gerő úr Leszkovszky Pál lelkésznek írott levelét (23-24 oldal). Emlékeztetőül a levél első sorai: "Zavarodottan állok a kérdés fölött! Kérem szíves tájékoztatását az ügyben, hogy mit jelent az, hogy 'Örmény egyház'? Az utóbbi időben felbukkant ez a téma!"

Akkor felkértünk mindenkit, elsősorban Leszkovszky Pál lelkészt a véleménynyilvánításra. Az Orlay-utcai templom körüli fejleményekről összeállítást közöltünk júniusi számunkban ("Mi van

az Orlay utcában?", 16-19 oldal), a témára tágabban kitekintő cikkrészletet vettünk át, illetve lapunk számára írt cikket közöltünk júliusban Fancsali G. János tollából ("...scripta manent", "Oldások és kötések", 16-23 oldal).

A címzett, id. Áján Gerő jóváhagyásával közöljük tehát ezúttal Leszkovszky lelkész levelét:

"Tisztelt Áján Úr! Kedves Testvérem!

Az örmény egyházra vonatkozó kérdését indokoltnak látom.

Válaszom az Araráttal együtt terjesztett Örmény Egyházi Hírlevél júliusi számában fog megjelenni. Szövegét addig is itt mellékelten megküldöm.

A jó Isten áldását kérem Önre és családjára. Adja meg mindannyiunknak a katolikus hithez való állhatatos hűség kegyelmét! Köszöntöm lelkipásztori szeretettel,
Budapest, 1999. július 19.

P. Leszkovszky Pál O. P."

Leszkovszky Pál lelkész írása az Ararát 1999. július 31-i számának "Örmény Egyházi Hírlevél" c. mellékletében betűről betűre a magánúton küldött szöveggel azonosan jelent meg. (Apró, formai különbség, hogy ott "Örmény Egyház" a címe, míg az Áján úrnak címzett példány - az "Örmény Egyház - ?" címet viseli.) Íme, a szöveg:

Mit jelent ez a kifejezés, mit értünk alatta? Ha pillanatnyilag nem foglalkozunk azzal, hogy mások vagy az állami törvények mit tekintenek egyháznak, nyilvánvaló, hogy az egyház - Krisztusnak, Isten emberré lett egyszülött Fiának híveit összefogó szervezett közösség, amelyet maga Krisztus alapított és ő ruházott fel kegyelmet közvetítő és kormányzó szentségi hatalommal. Örmény - ez azt jelenti, hogy örményekből álló, tehát Krisztus Egyházának örmény része.

Tény azonban, hogy a kereszténység történelmének nagy csapása, botrányt okozó szégyene, a keresztények megosztottsága az örmény egyházat sem kerülte el. Örmény egyháznak nevezhető ma az ecsmiadzini katolikosz vezette örmény apostoli egyház, a libanoni (antiliászi) katolikosz vezetése alatt álló örmény apostoli egyház és az örmény katolikus egyház is.

Tehát ez a kifejezés, "örmény egyház", önmagában nem teljes meghatározás. Használható azonban, amikor a tárgyalt kérdés olyan téma körébe vág, amiben nincs eltérés a katolikus és az apostoli egyházak között, mint a történelem első századai, a kezdettől fogva tisztelt szentek, a liturgia, annak nyelve...

Lehelőség szerint azt kell keresnünk, ami összeköt és nem azt, ami elválaszt.

Ha azonban meghatározott szervezeti vagy hitvallást jelentő vallási kérdés merül fel, hozzá kell tennünk az "örmény egyház" általánosabb megjelöléséhez a meghatározást teljessé tevő fajlagos különbséget (differentia specifica-t). Esetünkben azt, hogy "katolikus". Az örmény katolikus egyházhoz tartozunk, de az örmény apostoli egyházakhoz tartozó hívek is keresztény örmény testvéreink. Az egyházak teljes egységének megvalósulásáig is keressük és ápoljuk velük az egységet, az ökumené szellemében és az Ökumenikus Direktórium irányelvei szerint, mint például a szentségek kiszolgáltatása tekintetében. De a szabatos fogalmak mellőzése, a zavar ezt nem mozdítja elő.

P. Leszkovszky Pál O. P.